

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права і кримінології**

Затверджено

на засіданні кафедри кримінального права і кримінології
юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол №__ від _____ 202_ року)

Завідувач кафедри _____ доц. В. І. Маркін

**Силабус з навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВІЙСЬКОВІ ЗЛОЧИНИ»,
що викладається в межах ОПІ «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності № 081 Право**

**Силабус курсу «Кримінальна відповідальність за військові злочини»
2024–2025 навчального року**

Назва курсу	Кримінальна відповідальність за військові злочини
Адреса викладання курсу	79007, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14 (юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра кримінального права і кримінології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 08 Право Спеціальність – 081 Право
Викладач курсу	Бурачинська Юстина Богданівна , доктор філософії у галузі права, асистент кафедри кримінального права і кримінології
Контактна інформація викладача	Місце знаходження: юридичний факультет, кафедра кримінального права і кримінології, 79007, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14, ауд. Г-205, тел. (032) 239-44-82. Бурачинська Юстина Богданівна: yustyna.burachynska@lnu.edu.ua , https://law.lnu.edu.ua/employee/burachynska-yustyna-bohdanivna
Консультації по курсу відбуваються	Адреса: юридичний факультет, кафедра кримінального права і кримінології, 79007, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14, ауд. Г-205. Консультації відбуваються відповідно до графіку, затвердженого кафедрою на поточний семестр. Консультації в день проведення лекцій/практичних занять можуть проводитися за попередньою домовленістю між викладачем та студентом. Також можливі консультації через месенджери та e-mail. Для погодження часу консультацій поза визначеним графіком потрібно написати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Проблематика кримінальної відповідальності за військові злочини набуває особливої актуальності в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України. Цей курс розроблено таким чином, щоб сформувати у його слухачів компетентності, необхідні для застосування та тлумачення кримінально-правових норм про військові злочини, зокрема, надати можливість поглибити теоретичні знання про особливості кримінальної відповідальності за військові злочини, виробити практичні навички застосування законодавства у справах про військові злочини.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Кримінальна відповідальність за військові злочини» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 081 Право для освітньо-професійної програми «Право», яка викладається у I (першому) семестрі 1-го курсу студентам другого (магістерського) рівня вищої освіти в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою курсу «Кримінальна відповідальність за військові злочини» є поглиблення теоретичних знань студентів щодо особливостей кримінальної відповідальності за військові злочини та вироблення практичних навичок застосування кримінального закону у справах про військові злочини.

	<p>Цілями курсу «Кримінальна відповідальність за військові злочини» є формування:</p> <p style="text-align: center;">загальних компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) здатності до абстрактного мислення з метою узагальнення підходів до визначення понять, інститутів та інших категорій, що використовуються у кримінальному праві України, а також аналізу та синтезу законодавчих і теоретичних положень у контексті кримінальної відповідальності за військові злочини; 2) здатності зберігати та примножувати наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння місця кримінального права у системі права загалом, його функцій, завдань, методів, основних понять тощо; 3) здатності ефективного пошуку, обробки та комплексного аналізу необхідних нормативно-правових актів і матеріалів судової практики; <p style="text-align: center;">спеціальних компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) знання і розуміння законодавства, судової практики у справах про військові злочини, наукових положень щодо шляхів вирішення проблемних питань застосування кримінального законодавства, що визначає особливості кримінальної відповідальності за військові злочини; 2) здатності використовувати сучасні правові доктрини та принципи кримінального права у процесі кримінально-правової кваліфікації військових злочинів; 3) здатності застосовувати знання завдань, принципів і доктрини національного кримінального права, а також змісту його правових інститутів та юридичних норм у контексті кримінальної відповідальності за військові злочини. Вміння використовувати ці знання у юридичній практиці. <p>Вивчення курсу «Кримінальна відповідальність за військові злочини» забезпечує досягнення таких результатів навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) здійснювати системний аналіз суспільних та юридичних процесів у кримінальному праві України щодо кримінальної відповідальності за військові злочини, демонструвати, аргументувати та доводити власне бачення проблематики щодо виявлених підходів; 2) вільно використовувати для дослідження доступні інформаційні технології і бази даних. Вміти знаходити за їхньою допомогою національні та зарубіжні нормативно-правові акти, зразки документів, іншу інформацію та матеріали.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: навчальний посібник / за заг. ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваіте, 2014. 944 с. 2. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): навч. посіб. / Г. М. Анісімов, Ю. П. Дзюба, В. І. Касинюк та ін.; за ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2011. 184 с. 3. Карпенко М. І. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): теоретичні та прикладні аспекти: монографія / за заг. ред. В. К. Матвійчука. Київ, 2018. 420 с. 4. Харитонов С. О. Кримінальна відповідальність за військові злочини

	<p>за кримінальним правом України : монографія. Харків: Право, 2018. 328 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брич Л. Співвідношення складів військових злочинів зі складами злочинів, що мають з ними тотожні за змістом ознаки. <i>Вісник Львівського університету. Серія юридична</i>. 2011. Вип. 54. С. 323–334. 2. Загинеї-Заболотенко З. А. Недбале ставлення до військової служби як спеціальний вид службової недбалості. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2024. № 1. С. 508–511. 3. Карпенко М., Фесенко О., Шнипко О. До питання щодо суб'єктів військових кримінальних правопорушень. <i>Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична</i>. 2022. Вип. 33. С. 247–254. 4. Навроцький Д. М. Кримінальна відповідальність за непокору та невиконання наказу: історико-правовий аспект. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i>. 2024. № 4. С. 540–549. 5. Ободовський О. В. Загальна характеристика військових кримінальних правопорушень. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція</i>. 2021. № 51. С. 108–114. 6. Ониськів А. М. Кримінальна відповідальність за злочини проти порядку проходження військової служби за військово-кримінальним законодавством Німеччини та Франції. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2017. № 1. С. 333–337. 7. Харитонов С. О. Військові злочини в системі кримінального законодавства України. <i>Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки</i>. 2018. Том 29 (68). № 5. С. 107–111. 8. Храмцов О. М. Честь та гідність військовослужбовця як об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст.435-1 КК України. <i>Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»</i>. 2022. Вип. 34. С. 145–152. 9. Юріков О. О. Кримінальна відповідальність поліцейських за вчинення кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військових кримінальних правопорушень). <i>Нове українське право</i>. 2023. Вип. 2. С. 170–175.
Тривалість курсу	120 годин
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій та 16 годин практичних занять. Самостійна робота – 88 годин.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати та вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - положення кримінального закону та основні теоретичні положення щодо кримінальної відповідальності за військові злочини; - дискутувати зі складних питань щодо кримінальної відповідальності за військові злочини, пропонувати та обґрунтовувати варіанти їх розв'язання; - здійснювати кримінально-правову кваліфікацію військових злочинів; - аналізувати та оцінювати практику застосування кримінально-правових норм про військові злочини.
Ключові слова	Кримінальне право; кримінальна відповідальність; військові злочини.

Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та система військових злочинів. 2. Кримінально-правова характеристика окремих видів військових злочинів. 3. Особливості кримінально-правової кваліфікації військових злочинів. 4. Заходи кримінально-правового характеру, що застосовуються до осіб, які вчинили військові злочини. 5. Загальна характеристика військових злочинів у кримінальному законодавстві іноземних держав.
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Кримінальне право України. Загальна частина», «Кримінальне право України. Особлива частина».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекція, колаборативне навчання у формі навчальних спільнот, проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	Проектор, екран, комп'ютер.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поточний контроль: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; - модульний контроль: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що під час освітнього процесу його учасники будуть дотримуватись, зокрема, вимог Кодексу етики та академічної доброчесності юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Зокрема, очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У випадку недотримання строків здачі письмової роботи, викладач виставляє негативну оцінку.</p>

	<p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань та бали, одержані за модуль. При цьому обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття.</p>
Питання до заліку чи екзамену	<p>Підсумкова оцінка знань проводиться за результатами поточної успішності та результатами здачі модуля.</p> <p>Перелік питань, що виносяться на модуль, буде розміщений на веб-сторінці кафедри кримінального права і кримінології.</p>
Опитування	<p>Анкету-відгук з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

**Асистент кафедри
кримінального права і кримінології,
доктор філософії у галузі права**

Юстина БУРАЧИНСЬКА